CSS 1

Ráiteas um Chosaint Leanaí agus Measúnú Riosca

Do:	**Coláiste na Coiribe**	
Ag:	**Bóthar Bhaile na mBúrcach, Cnoc na Cathrach, Gaillimh, H91RC97**	

I an scoil seo: *(tic sa bhosca cuí)* ☐ Is bunscoil ☒ Iar-bhunscoil ☐ scoil speisialta

De réir cheanglas Acht um Leanaí ar dtús 2015, maidir le *Leanaí ar dtús: Treoir Náisiúnta um Chosaint agus Leas Leanaí 2017*, an *tAquila le Leanaí Ar dtús (2019), Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025 agus Leas Leanaí: Treoir maidir le Beartas, Nós Imeachta agus Cleachtas. 2ú heagran. (Tusla, 2024)*, tá an Ráiteas um Chosaint Leanaí agus an Measúnú Riosca atá leagtha amach sa cháipéis seo glactha ag an mbord bainistíochta.

Tá *Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025* na roinne glactha ag an mbord bainistíochta agus cuirfidh sé i bhfeidhm iad go hiomlán agus gan Mheasúnú Ráiteas riomlann um Chosaint Leanaí agus den Mheasúnú Riosca seo.

Ainm an Duine Idirchaidrimh Ainmnithe (DIA):

Eoghan Ó Ceallaigh

Ainm an Leas-Dhuine Idirchaidrimh Ainmnithe (Leas-DIA/LDIA):

Stiofán Ó Cualáin

In easnamh an DIA, glacfaidh an Leas-DIA freagrachta an DIA.

Ainm an Duine Ionchuí

Eoghan Ó Ceallaigh

I scoileanna atá ar duine seo an DIA

Is féidir teagmháil a dhéanamh leis an Duine Ábhartha ar:

(cuir rísteach uimhir theileafóin/ríomhphoist).

091 592 000 / eoghan.oceallaigh@gretb.ie

Faoin Acht um Leanaí ar Thús 2015, ciallaíonn Duine Ábhartha duine atá ceaptha ag soláthraí seirbhíse ábhartha mar an gcéad phointe teagmhála i leith an Ráite um Chosaint Leanaí. Ainmnítear an bord bainistíochta ar dtuine seo chun inimh/fhianaise tá m-úsáid leanaí a bhriathrú agus measúnacht a dhéanamh orthu.

Ainm Chathaoirleach an bhoird bhainistíochta, nó i scoil BOO an Phríomhfheidhmeannaigh nó a ionadaí:

I gcás go bhfuil an DIA agus an LDIA as láthair agus nach bhfuil siúd ar fáil, agus i gcás nach bhfuil aon bhaill foirne ag gronnú go pámrúil ina ról, glacann cathaoirleach na boird bainistíochta, nó i scoil BOO an Príomhfheidhmeannach nó a thoscaire, róil an DIA.

Aithníonn an bord bainistíochta go bhfuil cosaint agus slándáil leanaí fíte fuaite le gach gné de shaol na scoile agus gur pá é sin a léiriú i ngach polasaí, nósanna imeachta, cleachtas agus gníomhaíocht na scoile. I ngach ceann de na cásanna seo, cloífidh an scoil leis na prionsabail seo a leanas maidir le dea-chleachtas i gcosaint agus leas leanaí:

Dearfaidh an scoil:

☒Aithint a dhéanamh go bhfuil cosaint agus leas leanaí thar a bheith tábhachtach. Beag beann ar aon bhreithnithe eile.

☒Cloí go hiomlán lena oibleagáidí reachtúla faoin Acht um Leanaí ar dtús 2015 agus reachtaíocht ábhartha eile a bhaineann le cosaint agus leas leanaí.

☒Comhoibriú go hiomlán leis na húdaráis reachtúla ábhartha i ndáil le cúrsaí cosanta agus leas leanaí.

☒Glac le cleachtais shábháilte chun an fhéidearthacht go ndéanfaí dochar do leanaí a íoslaghdú agus baill foirne na scoile a chosaint ar an ngá rioscaí neamhreachtanacha a ghlacdh a d'fhéadfadh iad a fhágáil i mbaol cúisimh mí-úsáide leanaí.

☒Cleachtas oscailteachta a fhostáilt le tuismitheoirí agus rannphairtíocht thuismitheoirí in oideachas a tgaistiú a spreagadh.

☒Urraim iomláin a thabhairt do cheanglais rúndachta mar atá leagtha amach i *Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025* agus déileáil a dhéanamh le cúrsaí cosanta leanaí. Clóí leis na prionsabail thuasluaite i ndáil le haon duine Tasta leochaileach.

Nósanna Imeachta agus Bearta atá i bhFeidhm

Foilsíodh an Ráiteas um Chosaint Leanaí agus ar Measúnú Riosca i gcomhréir le ceanglais faoin Acht um Leanaí ar dtús 2015, an Acht um *Leanaí ar dtús: Treoir Náisiúnta 2017*, agus *Leas Leanaí: Treoir maidir le Beartas, Nós Imeachta agus Cleachtas, 2ú heagran. (Tusla, 2024)*, agus na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025. Chomh maith leis na nósanna imeachta atá liostaithe inar measúnú riosca, táatann na nósanna imeachta seo a leanas lenár n-iriínn leanaí a chosaint agus iad ag baint lhasa as ár seirbhís:

- **Nós Imeachta maidir le Bainistiú Líomhaintí Mí-Úsáide nó Mí-lompair i gcoinne Pearsanra Scoile a Bhaineann le Leanbh atá ag Baint Úsáide as ár Seirbhís**

  I gcás ina mbíonn aon bhall de phearsanra na scoile faoi réir aon imscrúdaithe i leith aon ghnímh, neamhghnímh nó iomthíosa a bhaineann le leanbh atá ag freastal ar an scoil, ceanglaitear ar an scoil cloí leis na nósanna imeachta ábhartha a leagtar amach i gCaibidil 7 de na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025 agus leis na nósanna imeachta araíonachta ábhartha comhaontaithe do bhaill foirne na scoile atá foilsithe ar shuíomh gréasáin gov.

> **Nós Imeachta maidir le hEarcaíocht agus Roghnú Sábháilte Pearsanra Scoile chun Obair le Leanaí**

– Tá sé de dhualgas ar an scoil cloí le ceanglais an Achta Grinnfhiosúcháin. Éilíonn roghnú nó earcaíocht foirne agus a n-oifrúnacht chun oibriú le páistí ar an scoil cloí le ceanglais reachtúla grinnfhiosúcháin Aichtanna an Bhrúid Náisiúnta Grinnfhiosúcháin (Leanaí agus Daoine Leochaileacha) 2012 go 2016, agus leis an treoir níos leithne maidir le dualgas cúraim a leagtar amach i gclórchláin ábhartha grinnfhiosúcháin agus earcaíochta an Gharda Síochána arna bhfoilsiú ag an Roinn Oideachais agus Óige agus atá ar fáil ar shuíomh gréasáin gov.ie agus mar a leagtar amach i gCaibidil 10 de na nósanna imeachta.

– Tá prótacal scríofa i bhfeidhm lena n-údaraítear gníomh laithreach i gcásanna ina ngcanglaítear ar fhostaí a bheith as poist as geall ar chúrsaí leanái nó chúiseamh na scoile cosanta leanaí.

> **Nós Imeachta maidir le Soláthar Oiliúint agus Faisnéise maidir le Cosaint Leanaí agus Rachtain orthu, lena n-áirítear Aithint Tharla an Dodhála**

– Cuireann an scoil faisnéis agus oiliúint ar fáil do bhaill foirne na scoile maidir le sainaithint tarlaithe diokhála (mar a shainmhínítear in Acht 2015) mar seo a leanas:

-Tá cóip de Ráiteas um Chosaint Leanaí agus Measúnú Riosca na scoile curtha ar fáil ag an scoil do gach ball de phearsanra na scoile, lena n-áirítear aon bhaill nua de phearsanra na scoile, (fostaithe agus oibrithe deonacha, baill den bhord bainistíochta, múinteoirí faoi oiliúint agus iad atá ar thaithí oibre).

-Cinnfíonn sé go bhfuil oiliúint ábhartha faighte ag baill de phearsanra na scoile agus go bhfuil oiliúint ar chosaint leanaí cinntiúcháin.

-Spreagann sé baill an bhoird bhainistíochta chun leas a bhaint as aon oiliúint ábhartha agus oiliúint ar chosaint leanaí a chuirtear ar a fáil.

- Cinnfíonn an bord bainistíochta go gcoimeádfar taifid ar oiliúint chosanta leanaí na foirne agus na gcomhaltai bóird go léir.

> **Nós Imeachta maidir le Tuairisciú Imní maidir le Cosaint nó Leas Leanaí chuig Tusla**

– Ceanglaítear ar gach ball de phearsanra na scoile cloí leis na nósanna imeachta atá leagtha amach i *Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025*, maidir le hímní faoi chosaint leanaí a thuairisciú do Tusla. Baineann tuairisciú éigeantach le gach múinteoir cláraithe agus le haon duine eile atá faoi chúram na scoile; mar shampla séiplínneach nó altra. Tá liosta iomlán de na daoine sin atá ina ndaoine sainordaithe leagtha amach in Aguisín 1 de na nósanna imeachta.

> **Nós Imeachta maidir le Liosta a Choinneáil de na Daoine (más ann dóibh) sa tSeirbhís Ábhartha ar Daoine Sainordaithe iad**

– Tá nós imeachta i bhfeidhm chun liosta de dhaoine sainordaithe a choinneáil. Féadfaidh scoileanna foireann bhreise a fhostú ó am go ham agus bhféil ionchas acu

de bhua a ngairme. Beidh na múinteoirí cláraithe uile san áireamh sa liosta seo agus sainaithneofar féadálte breise nach muínteoin cláraithe iad.

> **Nós Imeachta chun Duine Ábhartha a Cheapadh (i scoileanna is é an DIA an duine seo)**

– Tá nós imeachta i bhfeidhm chun duine ábhartha a cheapadh.

Is féidir rochtain a fháil ar na nósanna imeachta éagsúla dá dtagraítear sa Ráiteas um Chosaint Leanaí agus sa Mheasúnú Riosca seo trí shuíomh gréasáin na scoile: suíomh gréasáin gov.ie nó cuirfear ar fáil iad ag an scoil ar iarratas.

De réir Acht um Leanaí ar dtús 2015 agus an Aguisín le Leanaí ar dtús 2019 agus 2025, na *Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025*, rinne an bord bainistíochta measúnú ar aon fhéidearthacht go ndéanfadh leanbh dochar agus é/í ag freastal ar an scoil nó ag glacadh páirte i ngníomhaíochtaí scoile. Cuirtear measúnú scríofa ina leagtar amach na réimsí riosca a sainaithníodh agus nósanna imeachta na scoile chun na rioscaí sin a bhainistiú san áireamh leis an Ráiteas um Chosaint Leanaí.

Tabhair ar aird: Níl sé bearaithe gur liosta uileghabhálach é na nósanna imeachta agus na bearta atá i bhfeidhm atá leagtha amach thuas. Cuirfidh boird bhainistíochta aonair nósanna imeachta agus bearta eile a bhaineann leis an scoil san áireamh sa chuid seo freisin.

Tá an ráiteas seo foilsithe ar shuíomh gréasáin na scoile nó cuirtear ar fáil i ar iarratas ón scoil. Tá sé curtha ar fáil do gach ball de fhoireann na scoile, do chumann na dtuismitheoirí (más ann), don phátrún agus do thuismitheoirí. Cuirtear cóip den ráiteas seo agus den mheasúnú riosca ar fáil do Tusla agus don roinn má iarrtar é.

Déanfar athbhreithniú bliantúil ar an Ráiteas um Chosaint Leanaí agus ar an Measúnú Riosca seo nó a luaithe is féidir tar éis athrú ábhartha a bheith ann in aon ábhar lena mbaineann an ráiteas seo.

Measúnú Riosca um Chosaint Leanaí

	Liosta Gníomhaíochtaí Scoile	Rioscaí a Aithníodh i gcoinnne gach Gníomhaíochta Scoile	Nósanna Imeachta/Bearta atá i bhFeidhm chun Riosca a Mhaolú
1.	Teacht agus imeacht laethúil daltaí	• Riosca díobhála gan a bheith aitheanta ag foireann na scoile • Riosca nach ndéantar dochar a thuairisciú i gceart agus go pras ag baill foirne na scoile • Riosca go ndéanfadh leanbh eile dochar don leanbh sa scoil • Riosca díobhála mar gheall ar bhulaíocht linbh • Riosca díobhála mar gheall ar chinníochas	• Cuirtear cóip de Ráiteas um Chumhdach Leanaí de chuid na scoile ar fáil do phearsanra uile na scoile • Tá Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025 ar fáil do gach ball foirne scoile. • Tá cód iompair agus polasaí frithbhulaíochta a bheith i bhfeidhm de réir nósanna imeachta "Bí Cineálta" • Tá polasaí sláinte agus sábháilteachta ag an scoil. • Tá róta feitheoireachta chun cinntiú go bhfuil maoirseacht sásúil sa scoil i gconaí
2.	Sosanna caitheamh aimsire do dhaltaí	• Riosca díobhála gan a bheith aitheanta ag foireann na scoile • Riosca go ndéanfadh leanbh eile dochar don leanbh sa scoil • Riosca díobhála mar gheall ar bhulaíocht linbh •	• Tá polasaí maoirseachta clós/chlós súgartha ag an scoil chun a chinntiú go ndéantar maoirseacht chuí ar pháistí le linn thonóil, scoír agus sosanna agus i leith réimsí riosca leithris, seomraí feistis srl. • Tá polasaí sláinte agus sábháilteachta ag an scoil.

	Liosta Gníomhaíochtaí Scoile	Rioscaí a Aithníodh i gcoinnne gach Gníomhaíochta Scoile	Nósanna Imeachta/Bearta atá i bhFeidhm chun Riosca a Mhaolú
3.	Teagasc sa seomra ranga	• Riosca díobhála gan a bheith aitheanta ag foireann na scoile • Riosca nach ndéantar dochar a thuairisciú i gceart agus go pras ag baill foirne na scoile • Riosca go ndéanfadh leanbh eile dochar don leanbh sa scoil • Riosca díobhála mar gheall ar bhulaíocht linbh	• Cuireann an scoil curaclam an Oideachais Shóisialta, Phearsanta agus Sláinte (OSPS) i bhfeidhm go hiomlán. • Cuireann an scoil an Folláine i bhfeidhm go hiomlán sa tSraith Shóisearach. • Tá cód iompair ag an scoil do phearsanra na scoile (foireann teagaisc agus neamh-mhúinteoireachta). • Tá polasaí frithbhulaíochta i bhfeidhm de réir nósanna imeachta "Bí Cineálta" ag an scoil
4.	Teagasc duine le duine	• Riosca go ndéanfadh ball foirne na scoile dochar do leanbh sa scoil • Riosca díobhála mar gheall ar chaidreamh/cumarsáid mhíchuí idir leanbh agus leanbh nó duine fásta eile • Riosca díobhála i gcás nach bhfaigheann baill foirne scoile oiliúint chuí	• Tá polasaí riachtanais oideachais speisialta ag an scoil. • Tá cód iompair ag an scoil do phearsanra na scoile (foireann teagaisc agus neamh-mhúinteoireachta). • Tá polasaí agus nósanna imeachta soiléire i bhfeidhm ag an scoil maidir le gníomhaíochtaí teagaisc duine le duine.
5.	Tacaíocht foghlama duine le duine	• Riosca go ndéanfadh ball foirne na scoile dochar do leanbh sa scoil • Riosca díobhála mar gheall ar chaidreamh/cumarsáid mhíchuí idir leanbh agus leanbh nó duine fásta eile	• Tá polasaí riachtanais oideachais speisialta ag an scoil. • Tá cód iompair ag an scoil do phearsanra na scoile (foireann teagaisc agus neamh-mhúinteoireachta).

	Liosta Gníomhaíochtaí Scoile	Rioscaí a Aithníodh i gcoinnne gach Gníomhaíochta Scoile	Nósanna Imeachta/Bearta atá i bhFeidhm chun Riosca a Mhaolú
		• Riosca díobhála do leanaí a bhfuil riachtanais oideachais speisialta acu a bhfuil leochaileachtaí ar leith acu, lena n-áirítear leochaileachtaí • Riosca díobhála i gcásanna teagaisc, comhairleoireachta, cóitseála duine-le-duine	• Tá polasaí riachtanais oideachais speisialta ag an scoil. • Tá polasaí agus nósanna imeachta soiléire i bhfeidhm ag an scoil maidir le gníomhaíochtaí teagaisc duine le duine.
6.	Comhairleoireacht duine le duine	• Riosca díobhála i gcás nach bhfaigheann baill foirne scoile oiliúint chuí • Riosca go ndéanfadh ball foirne na scoile dochar do leanbh sa scoil • Riosca díobhála mar gheall ar chaidreamh/cumarsáid mhíchuí idir leanbh agus leanbh nó duine fásta eile • Riosca díobhála do leanaí a bhfuil riachtanais oideachais speisialta acu a bhfuil leochaileachtaí ar leith acu, lena n-áirítear leochaileachtaí • Riosca díobhála i gcásanna teagaisc, comhairleoireachta, cóitseála duine-le-duine	• Tá polasaí agus nósanna imeachta soiléire i bhfeidhm ag an scoil le haghaidh comhairleoireachta duine le duine (Mar chuid den Polasaí Treorach Uile-Scoile • Tá polasaí riachtanais oideachais speisialta ag an scoil. • Tá cód iompair ag an scoil do phearsanra na scoile (foireann teagaisc agus neamh-mhúinteoireachta). • Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an scoil maidir le comhairleoireacht duine le duine.
7.	Gníomhaíochtaí teagaisc lasmuigh	• Riosca díobhála i gcás nach bhfaigheann baill foirne scoile oiliúint chuí • Riosca go ndéanfadh leanbh eile dochar don leanbh sa scoil • Riosca díobhála mar gheall ar bhulaíocht linbh • Riosca díobhála mar gheall ar mhaoirseacht neamhleor ar leanaí ar scoil	• Tá cód iompair ag an scoil do phearsanra na scoile (foireann teagaisc agus neamh-mhúinteoireachta). • Tá múinteoir i láthair ag déanamh maoirseoireacht i gconaí

	Liosta Gníomhaíochtaí Scoile	Rioscaí a Aithníodh i gcoinnne gach Gníomhaíochta Scoile	Nósanna Imeachta/Bearta atá i bhFeidhm chun Riosca a Mhaolú
		• Riosca díobhála mar gheall ar mhaoirseacht neamhleor ar leanaí agus iad ag freastal ar ghníomhaíochtaí lasmuigh den scoil • Riosca díobhála mar gheall ar chód iompair neamhleor • Riosca go ndéanfadh ball foirne scoile, ball foirne eagraíochta eile nó duine eile dochar do leanbh agus an leanbh ag glacadh páirte i ngníomhaíochtaí lasmuigh den scoil, m.sh. turas scoile, ceachtanna snámha	
8.	Múineadh agus foghlaim ar líne go cianda	• Riosca díobhála de dheasca cumarsáide míchuí idir ball foirne na scoile agus daltaí trí na meáin shóisialta, teachtaireachtaí téacs, gléas digiteach, nó ar bhealach eile	• Tá Polasaí Úsáide Inghlactha i bhfeidhm ag an scoil, lena n-áirítear foráil do theagasc agus foghlama ar líne go cianda, agus tá an polasaí seo curtha in iúl do thuismitheoirí. • Tá polasaí i bhfeidhm ag an scoil maidir le húsáid fóin chliste agus táibléad sa scoil mar chuid den pholasaí iompair.
9.	Gníomhaíochtaí spóirt	• Riosca go ndéanfadh ball foirne scoile, ball foirne eagraíochta eile nó duine eile dochar do leanbh agus an leanbh ag glacadh páirte i ngníomhaíochtaí lasmuigh den scoil, m.sh. turas scoile, ceachtanna snámha	• Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an scoil maidir le húsáid cóitsealaithe spóirt seachtracha. Ní bhíonn cead ag cóitsealaithe a bheith ag traenáil 1-1 le daltaí scoile.

	Liosta Gníomhaíochtaí Scoile	Rioscaí a Aithníodh i gcoinnne gach Gníomhaíochta Scoile	Nósanna Imeachta/Bearta atá i bhFeidhm chun Riosca a Mhaolú
10.	Turais scoile	• Riosca go ndéanfadh ball foirne scoile, ball foirne eagraíochta eile nó duine eile dochar do leanbh agus an leanbh ag glacadh páirte i ngníomhaíochtaí lasmuigh den scoil, m.sh. turas scoile, ceachtanna snámha • Timpeallachtaí nach bhfuil aithne ag páistí orthu	• Measúnú riosca turas shonrach (iompar, lóistín, suíomh) • Ag bailiú eolais ar shláinte agus ceadanna • Tá cód iompair i bhfeidhm • Iniúchadh réamhthurais más gá • Maoirseacht bhreise • Tá polasaí agus nósanna imeachta soiléire i bhfeidhm ag an scoil maidir le turais scoile • Tá polasaí maoirseachta clós/chlós súgartha ag an scoil chun a chinntiú go ndéantar maoirseacht chuí ar pháistí

	Liosta Gníomhaíochtaí Scoile	Rioscaí a Aithníodh i gcoinnne gach Gníomhaíochta Scoile	Nósanna Imeachta/Bearta atá i bhFeidhm chun Riosca a Mhaolú
11.	Turais scoile a bhaineann le fanacht thar oíche	• Riosca díobhála mar gheall ar mhaoirseacht neamhleor ar leanaí agus iad ag freastal ar ghníomhaíochtaí lasmuigh den scoil • Riosca díobhála mar gheall ar bhulaíocht linbh • Riosca go ndéanfadh ball foirne scoile, ball foirne eagraíochta eile nó duine eile dochar do leanbh agus an leanbh ag glacadh páirte i ngníomhaíochtaí lasmuigh den scoil, m.sh. turas scoile, ceachtanna snámha	• Measúnú riosca trip shonrach (iompar, lóistín, suíomh • Ag bailiú eolais ar shláinte agus ceadanna • Tá cód iompair i bhfeidhm • Iniúchadh réamhthurais más gá • Maoirseacht bhreise • Tá polasaí agus nósanna imeachta soiléire i bhfeidhm ag an scoil maidir le turais scoile • Tá polasaí maoirseachta clós/chlós súgartha ag an scoil chun a chinntiú go ndéantar maoirseacht chuí ar pháistí • Tá polasaí Iompair na scoile i bhfeidhm ag léiriú na h-iochuis atá muid ag lorg uaidh na daltaí
12.	Turais scoile a bhaineann le taisteal thar lear	• Riosca díobhála mar gheall ar mhaoirseacht neamhleor ar leanaí agus iad ag freastal ar ghníomhaíochtaí lasmuigh den scoil • Riosca díobhála mar gheall ar bhulaíocht linbh • Riosca go ndéanfadh ball foirne scoile, ball foirne eagraíochta eile nó duine eile dochar do leanbh agus an leanbh ag glacadh páirte i ngníomhaíochtaí lasmuigh den scoil, m.sh. turas scoile, ceachtanna snámha	• Measúnú riosca shonrach (iompar, lóistín, suíomh, modh taistil) • Bailiú eolas ar shláinte • Cód iompair i bhfeidhm • Iniúchadh réamhthurais más gá • Maoirseacht bhreise • Tá polasaí agus nósanna imeachta soiléire i bhfeidhm ag an scoil maidir le turais scoile • Tá polasaí maoirseachta ag an scoil chun a chinntiú go ndéantar maoirseacht chuí ar pháistí
13.	Úsáid na leithris/na limistéar athraíthe/na	• Riosca díobhála gan a bheith aitheanta ag foireann na scoile • Riosca go ndéanfadh leanbh eile dochar don leanbh s a scoil • Riosca díobhála mar gheall ar bhulaíocht linbh	• Riail na scoile i bhfeidhm nach bhfuil cead ach ag dalta amháin a bheith in aoin chubhachail leithris ag an am céanna • Cinntiú go bhfuil na leithreas glan ó scríobh ar na dóirse

	Liosta Gníomhaíochtaí Scoile	Rioscaí a Aithníodh i gcoinnne gach Gníomhaíochta Scoile	Nósanna Imeachta/Bearta atá i bhFeidhm chun Riosca a Mhaolú
	gcithfholcadáin i scoileanna	• Riosca díobhála mar gheall ar mhaoirseacht neamhleor ar leanaí	• Feitheoireacht gníomhach ag am sosa agus am lóin le múinteorí ag breathnú isteach ar phríomh-dhoras na leithris. • Caithfear foireann a chur ar an eolas má theastaíonn iontráil isteach i spás athraithe, mar shampla trí fanacht ag an doras go bhfreagraíonn daltaí don iontráil seo agus go bhfuil gach duine gléasta – seo chun meas a thabhairt dá príobháideacht na ndaltaí • Seic a dhéanamh ar na seomraí feisitis tar éis rang imeacht ag seacáil go bhfuil siad glan agus glan ó scríobh ar na ballaí
14.	Soláthar áiseann a cónaithe do chónaitheoirí	• n/a	• n/a
15.	Lá Spóirt Bliantúi l	• Riosca go ndéanfadh leanbh eile dochar don leanbh s a scoil • Riosca díobhála gan a bheith aitheanta ag foireann na scoile • Riosca díobhála mar gheall ar bhulaíocht linbh • Riosca go n-imíonn daltaí as radharc	• Tá polasaí sláinte agus sábháilteachta ag an scoil. • Feitheoireacht gníomhach agus baill foirne in áiteanna áirithe
16.	Imeachtaí bailíthe airgid a bhaineann le daltaí	• Riosca díobhála mar gheall ar mhaoirseacht neamhleor ar leanaí agus iad ag freastal ar ghníomhaíochtaí lasmuigh den scoil • Riosca go n-imíonn daltaí as radharc nó caillte	• Tá polasaí maoirseachta ag an scoil chun a chinntiú go ndéantar maoirseacht chuí ar dhaltaí • Cód Iompair na scoile i bhfeidhm ag an ngníomh seo • Rialacha soiléire tugtha ag na daltaí

	Liosta Gníomhaíochtaí Scoile	Rioscaí a Aithníodh i gcoinnne gach Gníomhaíochta Scoile	Nósanna Imeachta/Bearta atá i bhFeidhm chun Riosca a Mhaolú
17.	Úsáid áiseanna lasmuigh den láthair le haghaidh gníomhaíochtaí scoile	• Riosca díobhála mar gheall ar chaidreamh/cumarsáid mhíchuí idir leanbh agus leanbh nó duine fásta eile • Riosca díobhála mar gheall ar mhaoirseacht neamhleor ar leanaí agus iad ag freastal ar ghníomhaíochtaí lasmuigh den scoil • Timpistí bóthair nó gortú • Easpa rochtana ar chúram leighis láithreach • Droch-aimsir • Áiseanna neamhshábháilte in úsáid • Gan plean soiléir i gcás éigeandála	• Tá polasaí maoirseachta clós/chlós súgartha ag an scoil chun a chinntiú go ndéantar maoirseacht chuí ar pháistí • Measúnú riosca déanta ar an suíomh agus ar na gníomhaíochtaí. • Seiceáil áiseanna agus trealamh roimh úsáid. • Cinntigh cóimheas leordhóthanach foirne/daltaí • Foireann le hoiliúint i gcúram garchabhrach • Fón póca luchtaithe ag gach maoirseoir, agus liosta teagmhála tuismitheoirí • Rolla daltaí ag imeacht agus ag filleadh • Bailigh eolas sláinte (ailergí, cógais) roimh imeacht • Faigh cead scríofa ó thuismitheoirí. • Cinntigh go bhfuil criosanna sábhála in úsáid má tá bus in úsáid.
18.	Socruithe iompair scoile lena n-áirítear úsáid tionlacan bus	• Riosca díobhála mar gheall ar chaidreamh/cumarsáid mhíchuí idir leanbh agus leanbh nó duine fásta eile • Timpistí bóthair	• Ceap duine freagrach (múinteoir nó cúntóir) ar gach bus. • Traenáil ar na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí uasdátaithe 2025. • Cinntigh go bhfuil criosanna sábhála in úsáid.
19.	Cúram leanaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu, lena n-áirítear cúram pearsanta nuair is gá	• Riosca díobhála mar gheall ar chaidreamh/cumarsáid mhíchuí idir leanbh agus leanbh nó duine fásta eile • Riosca díobhála do leanaí a bhfuil riachtanais oideachais speisialta acu a bhfuil leochaileachtaí ar leith acu, lena n-áirítear leochaileachtaí • Foireann gan scileanna cuí i gcúram pearsanta nó iompraíochtaí dúshlánacha.	• Tá polasaí riachtanais oideachais speisialta ag an scoil ag clúdach - Polasaí cúraim phearsanta a leagann amach céard atá ceadaithe, cé a dhéanann an cúram, agus conas a chosnaítear dínit an linbh • Oiliúint i gcúram pearsanta, sláinteachas, agus cosaint páistí.

	Liosta Gníomhaíochtaí Scoile	Rioscaí a Aithníodh i gcoinnne gach Gníomhaíochta Scoile	Nósanna Imeachta/Bearta atá i bhFeidhm chun Riosca a Mhaolú
		• Gan tuismitheoirí a chur ar an eolas faoi riachtanais nó eachtraí.	• Oiliúint i straitéisí iompair dhearfacha agus cumarsáid leanaí le RBO. • Caidreamh rialta le tuistí/caomhnóirí
20.	Cúram d'aon mhic léinn fásta leochaileacha, lena n-áirítear cúram pearsanta nuair is gá	n/a	
21	Bainistiú iompair dhúshlánach i measc daltaí, lena n-áirítear úsáid chuí srianta nuair is gá	• Riosca díobhála i gcás nach bhfaigheann baill foirne scoile oiliúint chuí • Riosca go ndéanfadh ball foirne na scoile dochar do leanbh sa scoil • Gortú Fisiciúil – don dalta nó don fhoireann le linn idirghabhála.	• Tá cód iompair agus polasaí frithbhulaíochta "Bí Cineálta" i bhfeidhm • Tá polasaí sláinte agus sábháilteachta ag an scoil. • Dínit agus Cearta an Linbh: Níor cheart srianta a úsáid ach mar rogha dheireanach, nuair atá riosca láithreach do shábháilteacht an linbh nó daoine eile
22	Bainistíocht ar sholáthar bia agus deochanna	• Riosca go ndéanfadh oibrí nó cuairteoir ar an scoil dochar do leanbh sa scoil	• Fíorú cúlra foirne ceantín agus go bhfuil oiliúint cosaint leanaí déanta acu • Maoirseacht ag foireann scoile i bhfeidhm
23	Leigheas a thabhairt	• Riosca díobhála i gcás nach bhfaigheann baill foirne scoile oiliúint chuí • Leigheas mícheart nó dáileog mhícheart • Leigheas tugtha don dalta mícheart. • Dalta ag freagairt go dona don leigheas. • Gan plean éigeandála i gcás imoibriú tromchúiseach	• Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an scoil maidir le cógas a thabhairt do dhaltaí. • Faigh cead scríofa ó thuismitheoirí le sonraí soiléire (ainm an leighis, dáileog, amanna). • Coinnigh leigheas i gcoimeádán glasáilte, inrochtana ag foireann amháin.

	Liosta Gníomhaíochtaí Scoile	Rioscaí a Aithníodh i gcoinnne gach Gníomhaíochta Scoile	Nósanna Imeachta/Bearta atá i bhFeidhm chun Riosca a Mhaolú
		• Teocht mhícheart (m.sh. leigheas a chaithfear a choinneáil fuar). • Gan taifead ar céard a tugadh, cathain, agus cé a thug é.	• Taifead gach riarachán • Foirean scoile a curtha ar an eolas maidir le daltaí le leigheas áirithe. • Traenáil chuí curtha ar fáil sna cásanna seo freisin.
24	Garchabháir a Thabhairt	• Riosca díobhála i gcás nach bhfaigheann baill foirne scoile oiliúint chuí • Riosca go ndéanfadh ball foirne na scoile dochar do leanbh sa scoil - Gortú a Dhéanamh níos Measa • Gan glaoch ar sheirbhísí éigeandála in am.	• Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an scoil maidir le riaradh Garchabhrach. • Cinntigh go bhfuil foireann ainmnithe le h-oiliúint garchabhrach • Ná bog duine má tá amhras faoi ghortú dromlaigh nó muineál. • Glaoigh ar 999/112 má tá gortú tromchúiseach • Úsáid lámhainní agus trealamh cosanta i gcónaí. • Cuir tuismitheoirí ar an eolas láithreach. • Taifead an eachtra (dáta, am, céard a rinneadh). • Bíodh plean don úsáid EpiPen nó inhaler má tá gá
25	Foráil churaclaim i leith OSPS, OCG, Fan Sábháilte	• Riosca díobhála i gcás nach bhfaigheann baill foirne scoile oiliúint chuí • Riosca nach gclúdaítear Oideachas Caidrimh & Gnéasach ag leibhéal sasúil	• Cuireann an scoil curaclam an Oideachais Shóisialta, Phearsanta agus Sláinte (OSPS) i bhfeidhm go hiomlán. • Tá polasaí OCG i bhfeidhm ag an scoile
26	Cosc agus déileáil le bulaíocht i measc daltaí	• Riosca go ndéanfadh leanbh eile dochar don leanbh s a scoil • Riosca díobhála mar gheall ar bhulaíocht linbh • Bulaíocht ar líne (cibearbhulaíocht) • Bulaíocht bhriathartha: maslaí, drochchaint • Bulaíocht fhisiciúil: gortú, bagairtí.	• Polasaí 'Bí-Cinéalta' i bhfeidhm sa scoil. Plean gníomhach mar chuid dó chun oideachas cuí a thabhairt do na daltaí ar frithbhulaíocht. • Straitéisí iompair dhearfacha & measúil • Aoi-chainteoirí ag déanamh ceardlainne ar an ábhar

	Liosta Gníomhaíochtaí Scoile	Rioscaí a Aithníodh i gcoinnne gach Gníomhaíochta Scoile	Nósanna Imeachta/Bearta atá i bhFeidhm chun Riosca a Mhaolú
			• Ceachtanna OSPS/SPHE ar bhulaíocht agus cibearshábháilteacht. • Úsáid cláracha mar Webwise. • Córas tuairiscithe discréideach (bosca tuairiscithe) • Clár feitheoireachta i bhfeidhm • Feasacht a chothú sa scoil ar an ábhar seo le postaeir agus obair ranga
27	Oiliúint phearsanra scoile i gcúrsaí cosanta leanaí	• Riosca díobhála gan a bheith aitheanta ag foireann na scoile • Riosca nach ndéantar dochar a thuairisciú i gceart agus go pras ag baill foirne na scoile • Riosca díobhála i gcás nach bhfaigheann baill foirne scoile oiliúint chuí	• Cuirtear cóip de Ráiteas um Chosaint Leanaí agus de Mheasúnú Riosca na scoile ar fáil • Tá Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025 ar fáil do gach ball foirne scoile. • Ceanglaítear ar phearsanra scoile cloí leis na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025 agus ceanglaítear ar gach ball foirne teagaisc cláraithe cloí leis an Acht um Leanaí ar dtús 2015 chomh maith le tacú le cur i bhfeidhm leanúnach na heoraíochta dár shuíomh atá leagtha amach i Leanaí ar dtús: Treoir Náisiúnta um Chosaint agus Leas Leanaí 2017 agus a cuid aguisíní, lena n-áirítear an tAguisín le Tús Áite do Leanaí 2019 agus 2025 • Caithfear oiliúint bhunúsach ("Children First") a athdhéanamh gach trí bliana
28	Úsáid pearsanra seachtrach chun cur leis an gcuraclam	• Riosca go ndéanfadh oibrí deonach nó cuairteoir ar an scoil dochar do leanbh sa scoil • Riosca díobhála mar gheall ar mhaoirseacht neamhleor ar leanaí ar scoil	• Cloíonn an scoil le ceanglais reachtaíocht grinnfhiosúcháin an Gharda Síochána. • Clárú ag an bpríomh oifig agus cuairteoirí faoi mhaoirseacht • Gan aon teagmháil duine le duine gan maoirseacht.

	Liosta Gníomhaíochtaí Scoile	Rioscaí a Aithníodh i gcoinnne gach Gníomhaíochta Scoile	Nósanna Imeachta/Bearta atá i bhFeidhm chun Riosca a Mhaolú
		• Riosca díobhála i gcásanna teagaisc, comhairleoireachta, cóitseála duine-le-duine	• Pearsanra seachtrach eolach ar pholasaí scoile (cosaint páistí, frithbhulaíocht)
29	Úsáid pearsanra seachtrach chun tacú le spóirt agus gníomhaíochtaí seach-churaclaim eile	• Pearsanra gan cáilíocht chuí i gcúrsaí sábháilteachta. • Míthuiscint faoi cé atá freagrach i gcás éigeandála. • Maoirseacht Neamhleor - Daltaí faoi chúram gan ball foirne scoile i láthair. • Pearsanra gan Garda vetting nó gan oiliúint ar chosaint Leanaí •	• Cloíonn an scoil le ceanglais reachtaíocht grinnfhiosúcháin an Gharda Síochána. • Clárú ag an bpríomh oifig agus cuairteoirí faoi mhaoirseacht • Ball foirne scoile i láthair i gcónaí le linn gníomhaíochtaí. •
30	Cúram daltaí a bhfuil leochaileachtaí/riachtanais shonracha acu	• Riosca díobhála do leanaí a bhfuil riachtanais oideachais speisialta acu a bhfuil leochaileachtaí ar leith acu, lena n-áirítear leochaileachtaí • Gan eolas soiléir ag foireann faoi riachtanais an dalta • Dalta le riochtaí leighis (m.sh. diaibéiteas, epilepsia) gan plean éigeandála	• Tá polasaí riachtanais oideachais speisialta ag an scoil. • Plean scríofa le tuismitheoirí, múinteoirí, agus gairmithe tacaíochta le déanamh
31	Daltaí ó mhionlaigh eitneacha/imircigh	• Riosca díobhála mar gheall ar chinníochas • Riosca díobhála mar gheall ar bhulaíocht linbh	• Cuireann an scoil foscaíonna feasachta frithchiníochais i mbun le linn na ranganna OSPS • Tá cód iompair na scoile agus polasaí friithbhulaíochta 'Bí-Cinéalta' i bhfeidhm
32	Baill de phobal an Lucht Siúil	• Riosca díobhála mar gheall ar chinníochas • Riosca díobhála mar gheall ar bhulaíocht linbh	• Tá cód iompair na scoile agus polasaí friithbhulaíochta 'Bí-Cinéalta' i bhfeidhm • Cuireann an scoil foscaíonna feasachta frithchiníochais i mbun le linn na ranganna OSPS

	Liosta Gníomhaíochtaí Scoile	Rioscaí a Aithníodh i gcoinnne gach Gníomhaíochta Scoile	Nósanna Imeachta/Bearta atá i bhFeidhm chun Riosca a Mhaolú
33	Leanaí leispiacha, aeracha, déghnéasacha nó trasinscneacha (LADT)	• Riosca díobhála gan a bheith aitheanta ag foireann na scoile • Riosca díobhála mar gheall ar bhulaíocht linbh - Bulaíocht bhriathartha, fhisiciúil nó ar líne bunaithe ar ghnéaschlaonadh nó féiniúlacht inscne. • Daltaí ag mothú imeallaithe • Foireann gan oiliúint ar chuimsiú LADT. •	• Cuireann an scoil curaclam an Oideachais Shóisialta, Phearsanta agus Sláinte (OSPS) i bhfeidhm go hiomlán. Ábhar cuimsitheach le cur i gceachtanna OSPS/SPHE agus OCG (RSE). • Tá polasaí maoirseachta clós/chlós súgartha ag an scoil chun a chinntiú go ndéantar maoirseacht chuí ar pháistí le linn thonóil, scoír agus sosanna agus i leith réimsí riosca leithris, seomraí feistis srl. • Éilítear ar údaráis scoile cód iompair agus polasaí frithbhulaíochta a bheith i bhfeidhm de réir nósanna imeachta "Bí Cineálta" • Cuireann an scoil foscaíonna feasachta LADT i mbun le linn na ranganna OSPS • Oiliúint ar chuimsiú LADT
34	Daltaí a mheastar a bheith LADT	• Riosca díobhála gan a bheith aitheanta ag foireann na scoile • Riosca díobhála mar gheall ar bhulaíocht linbh - Bulaíocht bhriathartha, fhisiciúil nó ar líne bunaithe ar ghnéaschlaonadh nó féiniúlacht inscne. • Daltaí ag mothú imeallaithe • Foireann gan oiliúint ar chuimsiú LADT. •	• Cuireann an scoil curaclam an Oideachais Shóisialta, Phearsanta agus Sláinte (OSPS) i bhfeidhm go hiomlán. Ábhar cuimsitheach le cur i gceachtanna OSPS/SPHE agus OCG (RSE). • Tá polasaí maoirseachta clós/chlós súgartha ag an scoil chun a chinntiú go ndéantar maoirseacht chuí ar pháistí le linn thonóil, scoír agus sosanna agus i leith réimsí riosca leithris, seomraí feistis srl. • Éilítear ar údaráis scoile cód iompair agus polasaí frithbhulaíochta a bheith i bhfeidhm de réir nósanna imeachta "Bí Cineálta" • Oiliúint ar chuimsiú LADT

	Liosta Gníomhaíochtaí Scoile	Rioscaí a Aithníodh i gcoinnne gach Gníomhaíochta Scoile	Nósanna Imeachta/Bearta atá i bhFeidhm chun Riosca a Mhaolú
35	Daltaí de chreideamh mionlaigh reiligiúnach	• Riosca díobhála mar gheall ar chinníochas • Riosca díobhála mar gheall ar bhulaíocht linbh • Easpa meas ar chleachtais reiligiúnacha	• Cur i bhfeidhm beartas frithbhulaíochta • Scoil ioncuimsitheach mar sprioc scoile
36	Leanaí faoi chúram	• Rioscaí i gcás ina bhfuil leanaí ina gcónaí ar shiúl ón mbaile nó ag freastal ar áiseanna lóistín • Ceisteanna ceadú (aon srianta cúraim) • Teagmhálacha neamhúdaraithe ag an dalta	• Comhthoil ón údaras cuí (Tusla) • Faisnéis a bhailiú ó Tusla/cúramór • Liosta cuairteoirí údaraithe • Tacaíocht tréadchúraim bhreise
37	Leanaí ar Chóras Fógra um Chosaint Leanaí (CPNS) Tusla	• Riosca díobhála gan a bheith aitheanta ag foireann na scoile. Easpa faisnéise criticiúla (plean cosanta, teagmhálaithe Tusla • Teagmhálacha neamhúdaraithe ag an dalta •	• Comhthoil ón údaras cuí (Tusla) • Faisnéis a bhailiú ó Tusla/cúramór • Liosta cuairteoirí údaraithe • Tacaíocht tréadchúraim bhreise
38	Leanaí a bhfuil riachtanais leighis acu	• Riosca díobhála i gcás nach bhfaigheann baill foirne scoile oiliúint chuí • Eolas leighis neamh iomlán ag an scoil ar dhalta • Múinteoirí gan a bheith ar an eolas faoi pleananna leighis aoinair • Rochtain ag páistí eile ar leigheas & mí-úsáid leighis • Riosca nach bhfuil eolas leighis ag foireann turais scoile	• Tuismitheoirí le foirm leighis le líonadh agus daltaí ag tosnú sa scoil • Liosta teagmhálaithe éigeandála ag an scoil • Eolas éigeandála ar dhaltaí ar fáil/le feiceáil/á roinnt do dhaoine atá údaraithe
39	Earcaíocht pearsanra scoile lena n-áirítear múinteoirí/Cúntóirí Riachtanais	• Riosca díobhála mar gheall ar chaidreamh/cumarsáid mhíchuí idir leanbh agus leanbh nó duine fásta eile • Easpa oiliúna cosanta leanaí • Easpa feasachta ar pholasaithe bainteach le cúram leanaí	• Cloíonn an scoil le ceanglais reachtaíochta ghrinnfhiosrúchán an Gharda Síochána • Cloíonn an scoil le ciorcláin ábhartha na Roinne Oideachais agus Óige maidir le hearcaíocht.

	Liosta Gníomhaíochtaí Scoile	Rioscaí a Aithníodh i gcoinnne gach Gníomhaíochta Scoile	Nósanna Imeachta/Bearta atá i bhFeidhm chun Riosca a Mhaolú
	Speisialta, cúramóirí/runaithe/ glantóirí agus cóitsealaithe spóirt	• Teagmháil díreach le páistí	• Srianta rochtana (m.sh. gan a bheith i seomraí ranga le dalta(í) gan mhaoirseacht chuí) • Oiliúint éigeantach um Chosaint leanaí
40	Teagascóirí Seachtracha / Aoi-Chainteoirí	• Riosca go ndéanfadh teagascóirí Seachtracha / Aoi-Chainteoirí ar an scoil dochar do leanbh sa scoil • Riosca díobhála mar gheall ar chaidreamh/cumarsáid mhíchuí idir leanbh agus leanbh nó duine fásta eile • Riosca díobhála mar gheall ar mhaoirseacht neamhleor ar leanaí	• Tá polasaí maoirseachta i bhfeidhm chun a chinntiú go bhfuil múinteoir/baill foirne i láthair le teagascóirí seachtreacha agus aoi-cainteoirí an t am ar fad • Cloíonn an scoil le ceanglais reachtaíocht grinnfhiosúcháin an Gharda Síochána. • Cloíonn an scoil leis na nósanna imeachta araíonachta comhaontaithe don fhoireann teagaisc.
41	Oibrithe Deonacha / Tuismitheoirí i ngníomhaíochtaí scoile	• Riosca go ndéanfadh oibrí deonach nó cuairteoir ar an scoil dochar do leanbh sa scoil • Riosca díobhála mar gheall ar mhaoirseacht neamhleor ar leanaí ar scoil • Riosca díobhála i gcásanna teagaisc, comhairleoireachta, cóitseála duine-le-duine	• Tá polasaí maoirseachta i bhfeidhm chun a chinntiú go bhfuil múinteoir/baill foirne i láthair le teagascóirí seachtreacha agus aoi-cainteoirí • Cloíonn an scoil le ceanglais reachtaíocht grinnfhiosúcháin an Gharda Síochána.
42	Cuairteoirí / conraitheoirí i láthair sa scoil le linn uaireanta scoile	• Riosca go ndéanfadh oibrí deonach nó cuairteoir ar an scoil dochar do leanbh sa scoil • Riosca díobhála mar gheall ar mhaoirseacht neamhleor ar leanaí ar scoil • Riosca díobhála mar gheall ar chaidreamh/cumarsáid mhíchuí idir leanbh agus leanbh nó duine fásta eile	• Cloíonn an scoil le ceanglais reachtaíocht grinnfhiosúcháin an Gharda Síochána. • Tá polasaí maoirseachta i bhfeidhm chun a chinntiú go bhfuil múinteoir/baill foirne i láthair le cuairteoirí/conraitheoirí

	Liosta Gníomhaíochtaí Scoile	Rioscaí a Aithníodh i gcoinnne gach Gníomhaíochta Scoile	Nósanna Imeachta/Bearta atá i bhFeidhm chun Riosca a Mhaolú
43	Cuairteoirí / conraitheoirí i láthair le linn gníomhaíochtaí iarscoile	• Riosca go ndéanfadh oibrí deonach nó cuairteoir ar an scoil dochar do leanbh sa scoil • Riosca díobhála mar gheall ar mhaoirseacht neamhleor ar leanaí ar scoil • Riosca díobhála mar gheall ar chaidreamh/cumarsáid mhíchuí idir leanbh agus leanbh nó duine fásta eile	• Cloíonn an scoil le ceanglais reachtaíocht grinnfhiosúcháin an Gharda Síochána. • Tá polasaí maoirseachta i bhfeidhm chun a chinntiú go bhfuil múinteoir/baill foirne i láthair le cuairteoirí/conraitheoirí
44	Rannpháirtíocht daltaí i searmanais reiligiúnacha/ teagasc reiligiúnach lasmuigh den scoil	• Riosca go ndéanfadh ball foirne scoile, ball foirne eagraíochta eile nó duine eile dochar do leanbh agus an leanbh ag glacadh páirte i ngníomhaíochtaí lasmuigh den scoil, Bl.4 Retreat sa Tobar Nua.	• Cuireann an scoil foscaíonna feasachta frithchiníochais i mbun. • Tá polasaí maoirseachta i bhfeidhm chun a chinntiú go bhfuil múinteoir/baill foirne i láthair le teagascóirí seachtreacha agus aoi-cainteoirí • Fógra réamh-imeachta tugtha ag tuistí
45	Úsáid na Teicneolaíochta Faisnéise agus Cumarsáide ag daltaí ar scoil, lena n-áirítear na meáin shóisialta	• Riosca díobhála de bharr leanaí ag rochtain/úsáid mhíchuí ríomhairí, meáin shóisialta, fóin agus gléasanna eile agus iad ar scoil • Riosca díobhála mar gheall ar úsáid mhíchuí ardán cumarsáide teagaisc agus foghlama cianda ar líne, amhail duine gan chúireadh ag rochtain an nasc ceacht, daltaí a fhágáil gan mhaoirseacht ar feadh tréimhsí fada ama i seomraí scoile.	• Tá Polasaí Úsáide Inghlactha i bhfeidhm ag an scoil, lena n-áirítear soláthar teagaisc agus foghlama ar líne ar bhonn cianda, agus tá an beartas sin curtha in iúl do thuismitheoirí • Srian ar ghléasanna pearsanta de réir beartais cód iompair na scoile • Sábháilteacht ar líne mar mhodúil sa churaclam Folláine/OSPS • Tá polasaí i bhfeidhm ag an scoil mar chuid den chód lompair maidir le húsáid fóin chliste agus táibléad sa scoil ag daltaí de réir chiorclán 38/2018 agus na dtreoirlínte náisiúnta.

	Liosta Gníomhaíochtaí Scoile	Rioscaí a Aithníodh i gcoinnne gach Gníomhaíochta Scoile	Nósanna Imeachta/Bearta atá i bhFeidhm chun Riosca a Mhaolú
46	Cur i bhfeidhm smachtbhannaí faoi Chód Iompair na scoile lena n-áirítear coinneáil daltaí, coisteáil fóin srl.	• Riosca díobhála mar gheall ar mhaoirseacht neamhleor ar leanaí ar scoil • Riosca díobhála mar gheall ar chód iompair neamhleor •	• Caithfidh gach smachtbhanna a bheith soiléir sa Chód Iompair agus curtha in iúl do dhaltaí, tuismitheoirí agus foireann. • Ní mór smachtbhannaí a bheith cóir, comhréireach agus ag tacú le foghlaim dhearfach.
47	Daltaí ag glacadh páirte i dtaithí oibre sa scoil	• n/a	• n/a
48	Daltaí ón scoil ag glacadh páirte i dtaithí oibre in áit eile	• Riosca díobhála mar gheall ar chaidreamh/cumarsáid mhíchuí idir leanbh agus leanbh nó duine fásta eile • Riosca go ndéanfadh duine eile dochar do leanbh agus an leanbh ag glacadh páirte i ngníomhaíochtaí lasmuigh den scoil. • Riosca díobhála gan a bheith aitheanta ag foireann na scoile • Riosca nach ndéantar dochar a thuairisciú i gceart agu s go pras ag baill foirne na scoile • Suíomh nach bhfuil oiriúnach d'aois/cumas • Teagmháil 1:1 gan mhaoirseacht chuí	• Polasaí Taithí Oibre ag clúdach - Beartas AUP na scoile a chur ar an óstach; gan grianghraif/postáil gan cead, Ball foirne scoile mar phointe teagmhála, seiceálacha rialta, beartas dorais oscailte ag an bhfostaí.
49	Múinteoirí faoi oiliúint i mbun socrúchán oiliúna ar scoil	• Riosca díobhála i gcás nach bhfaigheann baill foirne scoile oiliúint chuí • Riosca nach ndéantar dochar a thuairisciú i gceart agus go pras ag baill foirne na scoile • Riosca díobhála gan a bheith aitheanta ag foireann na scoile	• Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag a n scoil maidir le socrúcháin d'ábhair mhúinteoirí • Tá cóip de Ráiteas um Chosaint Leanaí agus de Mheasúnú Riosca na scoile curtha ar fáil ag an scoil do gach ball foirne.

	Liosta Gníomhaíochtaí Scoile	Rioscaí a Aithníodh i gcoinnne gach Gníomhaíochta Scoile	Nósanna Imeachta/Bearta atá i bhFeidhm chun Riosca a Mhaolú
			• Cinníonn an scoil go gcuirtear cóip de Ráiteas um Chosaint Leanaí agus de Mheasúnú Riosca na scoile ar fáil do gach ball foirne nua. • Molann an scoil do bhaill foirne leas a bhaint as oiliúint ábhartha. • Garda Vetting éigeantach roimh thosú á dhearbhú ó institiúid oideachais
50	Úsáid físeáin / grianghrafadóireachta / meán eile chun imeachtaí scoile a thaifeadadh	• Riosca díobhála de dheasca ball foirne scoile ag rochtain/ag scaipeadh ábhar míchuí trí na meáin shóisialta, teachtaireachtaí téacs, gléas digiteach nó ar bhealach eile • Íomhánna daltaí á roinnt gan cead • Íomhánna á roinnt gan smacht agus riosca cibearbhulaíochta mar thoradh	• Cead scríofa á lorg mar chuid den fhoirm iontrála chun íomhanna na ndaltaí a úsáid. • Beartas soiléir: gan úsáid gléas pearsanta le haghaidh taifeadadh nó íomhanna le daltaí a scaipeadh ar mheáin shóisalta phríobhaideacha
51	Úsáid áitreabh scoile tar éis scoile ag eagraíochtaí eile	• Riosca go ndéanfadh ball foirne eagraíochta eile nó duine eile dochar do leanbh agus an leanbh ag glacadh páirte i ngníomhaíochtaí lasmuigh den scoil • Daoine gan vetting • Daoine neamhúdaraithe ag dul isteach • Páistí fágtha gan maoirseacht • Eagraíocht gan polasaí nó gan oiliúint • Timpistí; easpa trealaimh garchabhrach • Imní gan tuairisciú; mearbhall ar nós imeachta •	• Garda Vetting éigeantach don fhoireann eagraíochta • Srian rochtana scoile – pasáistí/seomraí faoi ghlas - níl rochtain ach ar limistéir ceadaithe • Eagraíocht freagrach as mhaoirseacht • Dearbhú scríofa go bhfuil polasaí cosanta leanaí ag an eagraíocht/club/cumann • Measúnú riosca sláinte & sábháilteachta ag an eagraíocht/club/cumann • Soiléireacht ar thuairisciú imní – Duine Idirchaidrimh Aitheanta (DIA) ag an eagraíocht ag déanamh an tuairisciú. DIA sa scoil curtha ar an eolas

	Liosta Gníomhaíochtaí Scoile	Rioscaí a Aithníodh i gcoinnne gach Gníomhaíochta Scoile	Nósanna Imeachta/Bearta atá i bhFeidhm chun Riosca a Mhaolú
52	Úsáid áitreabh scoile ag eagraíochtaí eile le linn lá scoile	• n/a	• n/a
53	Club bricfeasta	• n/a	• n/a
54	Club obair bhaile/staidéar tráthnóna	• Riosca díobhála mar gheall ar chód iompair neamhleor • Riosca díobhála i gcás nach bhfaigheann baill foirne scoile oiliúint chuí • Riosca go ndéanfadh ball foirne na scoile dochar do leanbh sa scoil • Riosca go ndéanfadh leanbh eile dochar don leanbh sa scoil • Riosca díobhála mar gheall ar bhulaíocht linbh • Riosca díobhála mar gheall ar mhaoirseacht neamhleor ar leanaí agus iad ag freastal ar ghníomhaíochtaí lasmuigh den scoil • Riosca díobhála de bharr leanaí ag rochtain/úsáid mhíchuí ríomhairí, meáin shóisialta, fóin agus gléasanna eile agus iad ar scoil • Cibearbhulaíocht	• Tá cóip de Ráiteas um Chosaint Leanaí agus de Mheasúnú Riosca na scoile curtha ar fáil ag an scoil do gach ball foirne. • Tá cód iompair ag an scoil do phearsanra na scoile (foireann teagaisc agus neamh-mhúinteoireachta). • Ball foirne i láthair i gcónaí • Oiliúint foirne ar nósanna imeachta um chosaint Leanaí - Tuairisciú imní don Duine Idirchaidrimh Aitheanta (DIA) • AUP i bhfeidhm - cúntas scoile amháin in úsáid • Cóp Iompair & Polasaí Bí-Cinéalta na scoile i bhfeidhm
55	Páistí atá ag freastal ar scoileanna cónaithe nó ina	n/a	

	Liosta Gníomhaíochtaí Scoile	Rioscaí a Aithníodh i gcoinnne gach Gníomhaíochta Scoile	Nósanna Imeachta/Bearta atá i bhFeidhm chun Riosca a Mhaolú
	gcónaí ar shiúl ón mbaile		
56	Gluaiseacht scoláirí idir ranganna sna pasáistí & staighrí	• Bulaíocht • Brú tráchta • Timpistí (rith, sleamhnú) • Titim • Daltaí ag dul i gceantair neamhúdaraithe • Éagandáil Dóiteáin	• Beartas gluaiseachta: siúl go ciúin; siúl ar dheis; múinteoirí ag maoirsiú ag doirse & bealaí gluaiseachta sainithe • Maoirseacht ag pointí criticiúla • Dorais faoi ghlas, comharthaí soiléire & maoirseacht chuí • Plean aslonnaithe soiléir & maoirseacht ag pointí éigeandála
57	Gasúir istigh an-luath gan feitheoireacht	• Gan mhaoirseacht • Timpistí • Bulaíocht • Rochtain ar áiteanna srianta	• Daltaí lonnaithe in áit amháin poiblí le múinteoirí/baillfoirne ag teacht agus ag imeacht
58	Pasáistí lán le daltaí	• Titim, brú, nó timpistí le linn gluaiseachta i slua. • Easpa Maoirseachta - Gan foireann i láthair chun smacht a choinneáil.	• Úsáid córas aon-treo i bpasáistí • Ball foirne i láthair ag pointí straitéiseacha (pasáistí, staighrí). • Cinntigh go bhfuil pasáistí saor ó bhacainní.
59	Cárta pas 'bogadh' ag dalta le linn am ranga	• Dalta ag imeacht as radharc • Dalta ag dul i gceantair neamhúdaraithe • Dalta ag imeacht go minic & ag seachaint rang • Teagmháil mhíchuí le duine seachtrach	• Rialacha soiléire maidir leis an bpás 'bogadh' • Srian ar áiteanna áirithe • Seiceáil rialta ar na pasanna

	Liosta Gníomhaíochtaí Scoile	Rioscaí a Aithníodh i gcoinnne gach Gníomhaíochta Scoile	Nósanna Imeachta/Bearta atá i bhFeidhm chun Riosca a Mhaolú
60	Ag dul ag an leithreas & tobar uisce le linn am ranga	• Dalta ag imeacht as radharc • Sleamhnú/titim ag an t-obair uisce	• Taifead sa dhialann ag an múinteoir nuair a théann dalta ag an leithreas • Ceantair ceadaithe ag daltaí • Beartas príomh-dhorais leithris oscailte • Ceantar tirim & mataí frith-sleamhnaithe ag an tobar uisce
61	Daltaí ag croachadh timpeall na 'prefabs' & sceacha ar chúl na scoile	• Bulaíocht nó iompair mhíchuí ag tarlú sna háiteanna seo	• Comharthaí soiléire 'Gan dul isteach' • Patrúil maoirseachta ag amanna ard-tráchta
62	Daltaí i mblóc B ag am sosa agus am lóin	• Bulaíocht nó iompair mhíchuí ag tarlú sna háiteanna seo	• Patrúil maoirseachta ag amanna ard-tráchta • Treoracha soiléire nach bhfuil cead ag na daltaí dul ag an áit seo
63	Daltaí ag lonnú iad féin i seomraí gan feitheoireacht ag am lóin	• Daltaí gan mhaoirseacht • Gortú ó threalamh & damáiste do threallamh	• Beartas soiléir: gan rochtain gan ball foirne
64	Daltaí ag croachadh timpeall i mblóc B urlár 2	• Daltaí ag imeacht gan cead • Rochtain éasca ar bhóthar nó eastát • Daltaí ag dul i gceantar poiblí agus riosca teagmhála le daoine • Maoirseacht lag - daltaí ag dul i bhfolach	• Geataí faoi ghlas le linn am scoile • Comharthaí soiléire do dhaltaí 'Tá cead ag Bl.4,5 & 6' an scoil a fhágáil amháin'

	Liosta Gníomhaíochtaí Scoile	Rioscaí a Aithníodh i gcoinnne gach Gníomhaíochta Scoile	Nósanna Imeachta/Bearta atá i bhFeidhm chun Riosca a Mhaolú
65	Daltaí ag ealú ón scoil gan fhios dúinn -ag úsáid na geataí ó dheas na scoile agus an eastát ó dheas.	• Daltaí ag imeacht gan cead - rochtain éasca ar bhóthar nó eastát • Daltaí ag dul i gceantar poiblí - riosca teagmhála le daoine - teagmháil mhíchuí • Geataí gan glas - easpa bacainní	• Geataí faoi ghlas le linn am scoile • Riail 'Siniú Amach' do dhaltaí
66	Dóirse éalaithe ar oscailt agus daoine ón taobh amuigh in ann teacht isteacht go héasca	• Daoine seachtracha ag teacht isteach gan cead • Riosca slándála agus teagmháil mhíchuí • Maoirseacht lag agus daltaí ag imeacht	
67	Ag stopadh i gcomhair sos/siopa le grúpa daltaí	• Riosca go bhfágfaidh dalta an grúpa nó go rachaidh sé ar strae. • Teagmháil le daoine neamhúdaraithe • Ceannach bia nó earraí neamhcheadaithe • Timpistí ar bhóthar nó i gceantar gnóthach. •	• Cinntigh cóimheas leordhóthanach foirne/daltaí • Rialacha Soiléire - Gan imeacht ón ngrúpa & gan ceannach ach na rudaí ceadaithe • Gan idirghníomhú le daoine nach bhfuil leis an ngrúpa. • Seiceáil roimh ré má tá daltaí le riachtanais speisialta nó ailléirgí. • Plean i gcás dalta a chailleadh (pointí cruinnithe, glao láithreach).
68	Ag taisteal chuig cluichí le grúpaí móra	• Dalta ag imeacht gan feitheoireacht • Teagmháil le daoine seachtracha agus Teagmháil mhíchuí • Géarchás leighis • Íomhánna á roinnt gan cead ar bhusanna	• Liosta tinrimh roimh imeacht & filleadh agus taifead 'Is' ar VSware • Eolas sláinte daltaí roimh ré • Cloí le AUP; cead grianghrafadóireachta roimh imeacht; treoir soiléir do fhoireann • Ball foirne i láthair i gcónaí

	Liosta Gníomhaíochtaí Scoile	Rioscaí a Aithníodh i gcoinnne gach Gníomhaíochta Scoile	Nósanna Imeachta/Bearta atá i bhFeidhm chun Riosca a Mhaolú
			• Beirt mhúinteoirí ag taisteal ag cluichí níos mó ná 20 nóiméad ón scoil nó sa chás go bhfuil grúpa an-mhór ag taisteal
69	Club Gaeilge (théis na Scoile)	• Riosca díobhála mar gheall ar mhaoirseacht neamhleor ar leanaí agus iad ag freastal ar ghníomhaíochtaí lasmuigh den scoil • Riosca go ndéanfadh ball foirne na scoile dochar do leanbh sa scoil	• Tá múinteoir scoile i bhfeidhil ar mhaoirseoireacht na ranganna seo. • Tá oiliúint chuí ag an múinteoir seo
70	Club Ramhaíochta na Coiribe (théis na scoile & ag an Deireadh Seachtaine) sa scoil agus ag ionad traenála ag Ollscoile na Gaillimhe agus ar Abhainn na Coiribe	• Riosca díobhála mar gheall ar mhaoirseacht neamhleor ar leanaí agus iad ag freastal ar ghníomhaíochtaí lasmuigh den scoil • Riosca díobhála mar gheall ar chaidreamh/cumarsáid mhíchuí idir leanbh agus leanbh nó duine fásta eile • Riosca go ndéanfadh ball foirne scoile, ball foirne eagraíochta eile nó duine eile dochar do leanbh agus an leanbh ag glacadh páirte i ngníomhaíochtaí lasmuigh den scoil, m.sh. turas scoile, ceachtanna snámha • Riosca díobhála mar gheall ar bhulaíocht linbh. • Riosca díobhála i gcásanna teagaisc, comhairleoireachta, cóitseála duine-le-duine • Riosca díobhála de dheasca cumarsáide míchuí idir ball foirne na scoile agus daltaí trí na meáin shóisialta, teachtaireachtaí téacs, gléas digiteach, nó ar bhealach eile	• Déantar athbhreithniú ar an Ráiteas maidir le Cumhdach Leanaí agus Ráiteas Sabháilteachta gach dhá bhliain ag an Club Ramaíochta. • Mar chuid de na caípéisí seo tá; Polasaí Grinnfhriosrúcháin, Polasaí Cosaint Leanaí, Polasaí Earcaíochta, Polasaí Traenála do na Cóitsealaí, Polasaí Timpiste agus Éigeandála, • Cód Iompair na scoiel agus Polasaí Bí-Cinéalta i bhfeidhm

	Liosta Gníomhaíochtaí Scoile	Rioscaí a Aithníodh i gcoinnne gach Gníomhaíochta Scoile	Nósanna Imeachta/Bearta atá i bhFeidhm chun Riosca a Mhaolú
71	Eagraíochtaí seachtreacha ag úsáid áiseanna scoile – Club Cispheile Bhearna	• Riosca díobhála mar gheall ar mhaoirseacht neamhleor ar leanaí agus iad ag freastal ar ghníomhaíochtaí lasmuigh den scoil • Riosca díobhála mar gheall ar chaidreamh/cumarsáid mhíchuí idir leanbh agus leanbh nó duine fásta eile • Riosca díobhála mar gheall ar bhulaíocht linb • Riosca díobhála de dheasca cumarsáide míchuí idir ball foirne na scoile agus daltaí trí na meáin shóisialta, teachtaireachtaí téacs, gléas digiteach, nó ar bhealach eile	• Cinntiú go bhfuil an club ag cloí le Nósanna Imeachta um Chumdach Leanaí féin • Srian/cosc ar raochtain ar áiteanna eile sa scoil
72			
73			

Féadfar leathanach bhreise a chur leis an Measúnú Riosca de réir mar is gá.

Samplaí de Ghníomhaíochtaí, Rioscaí agus Nósanna Imeachta

Cuirtear na samplaí atá liostaithe sa cháipéis seo ar fáil chun cabhrú le scoileanna a measúnú riosca a dhéanamh faoin Acht um Leanaí ar dtús, 2015. Ba chóir do scoileanna a thabhairt faoi deara nach bhfuil an liosta samplaí seo beartaithe a bheith uileghabhálach, agus nach ndéanann áireamh sampla de pholasaí nó nós imeachta ar na liostai seo é eisiarcadh. Tá sé de fhreagracht ar gach scoile a chinntiú, chomh fada agus is féidir, go ndéantar aon rioscaí agus nósanna imeachta eile a bhaineann lena cúinsí féin a shainaithint agus a shonrú sa mheasúnú riosca scríofa agus go bhfuil nósanna imeachta leorhóthanacha i bhfeidhm chun iad seo a mhaolú ag an léir ar shainaithnitear.

Aithnitear go bhfuil réimse polasaithe, cleachtas agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag scoileanna cheana féin chun an riosca díobhála do leanaí a mhaolú agus iad ag glacadh páirte i ngníomhaíochtaí na scoile agus go mbeidh rioscaí ísle nó íosta díobhála ag baint le roinnt gníomhaíochtaí scoile i gcomparáid le gníomhaíochtaí eile. I gcomhthéacs an mheasúnaithe riosca nach mór do scoileanna a dhéanamh, tagraíonn an tAcht um Thús Áite do Leanaí 2015 do riosca mar "aon fhéidearthacht díobhála".

Dá bhrí sin, tá sé tábhachtach, mar chuid dá próiseas measúnaithe riosca, go liostálann agus go ndéanann gach scoil athbhreithniú ar a gníomhaíochtaí éagsúla go léir (lena n-áirítear na gníomhaíochtaí sin a bhféadfadh riosca íseal díobhála a bheith ag baint leo chomh maith leo siúd a bhfuil rioscaí níos airde díobhála ag baint leo a aithint). Trí sin a dhéanamh, cabhróidh sé leis an scoil:

- Aon rioscaí díobhála a d'fhéadfadh a bheith ann i leith ghníomhaíochtaí na scoile a aithint, mar a cheanglaítear faoin Acht um Leanaí ar d'Tús, 2015.
- Leorhóthanacht na nósanna imeachta éagsúla atá i bhfeidhm cheana féin chun na rioscaí díobhála sin a bhainistiú a aithint agus a mheas.
- Aon nósanna imeachta breise den sórt sin a mheastar is gá chun aon riosca a shainaithnitear a bhainistiú a aithint agus a chur i bhfeidhm.

Sábháilteacht ar Líne

An tAguisín le *Tús Áite: Soiléiriúnn an Treoir Náisiúnta um Chosaint agus Leas Leanaí 2017* a foilsíodh i mí Eanáir 2019 gur cheart d'eagraíochtaí a sholathraíonn seirbhísí ábhartha do leanaí an cheist shoiracth maidir le sábháilteacht ar líne a chur san áireamh agus iad ag déanamh a measúnú riosca agus ag ullmhú a Ráiteas um Chosaint Leanaí agus a Measúnú Riosca.

Tugann an Treoir maidir le Leanúnachas Scolaíochta do bhunscoileanna agus iar-bhunscoileanna (Aibreán 2020) comhairle faoi thabacht mhúinteoirí úsáid shábháilte agus éifeáil an téilfín a choinneáil le linn foghlama ar líne agus cabhrú le tuismitheoirí agus caomhnóirí a bheith ar an eolas ionna de shábháilteacht ar líne. Ba chóir do scoileanna a chinntiú go gcuireann a mBeartas Úsáide Inghlactha (AUP) eolas agus treoir ar fáil maidir le gníomhaíocht foghlama cianda.

Is éard is riosca i gcomhthéacs an Ráitis um Chosaint Leanaí agus an Mheasúnú Riosca seo ná an riosca "díobhála" mar a shainmhínítear é in Acht um Thús Áite do Leanaí 2015 agus ní riosca ginearálta sláinte agus sábháilteachta. Leagtar amach an sainmhíniú ar dhíobháil san Acht um Leanaí ar dtús 2015: ciallaíonn "díobháil", i ndáil le leanbh— (a) ionsaí, drochíde nó faillí an linbh ar bhealach a théann i bhfeidhm go tromchúiseach ar shláinte, forbairt nó leas an linbh, nó ar dócha go ndéanfaidh sé difear tromchúiseach do shláinte, forbairt nó leas an linbh, nó (b) mí-úsáid ghnéasach an linbh,

cibé acu de bharr gníomh, neamhghníomh nó imthosca aonair nó sraith nó teaglaimh de ghníomhartha, neamhghníomhartha nó imthosca, nó eile.

Samplaí de Ghníomhaíochtaí Scoile ar féidir le scoileanna tarraingt orthu, de réir mais iomchuí.

1. Teacht agus imeacht laethúil daltaí
2. Sosanna caitheamh aimsire do dhaltaí
3. Teagasc sa seomra ranga
4. Teagasc duine le duine
5. Tacaíocht foghlama duine le duine
6. Comhairleoireacht duine le duine
7. Gníomhaíochtaí teagaisc lasmuigh
8. Múineadh agus foghlaim ar líne go cianda
9. Gníomhaíochtaí spóirt
10. Turais scoile
11. Turais scoile a bhaineann le fanacht thar oíche
12. Turais scoile a bhaineann le taisteal thar lear
13. Úsáid na leithris/na limistéar athraíthe/na gcithfholcadáin i scoileanna
14. Soláthar áiseanna cónaithe do chónaitheoirí
15. Lá Spóirt Bliantúil
16. Imeachtaí bailíthe airgid a bhaineann le daltaí
17. Úsáid áiseanna lasmuigh den láthair le haghaidh gníomhaíochtaí scoile
18. Socruithe iompair scoile lena n-áirítear úsáid tionlacan bus
19. Cúram leanaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu, lena n-áirítear cúram pearsanta nuair is gá
20. Cúram d'aon mhic léinn fásta leochaileacha, lena n-áirítear cúram pearsanta nuair is gá
21. Bainistiú iompair dhúshlánach i measc daltaí, lena n-áirítear úsáid chuí srianta nuair is gá
22. Bainistíocht ar sholáthar bia agus deochanna
23. Leigheas a thabhairt
24. Garchabhháir a Thabhairt
25. Foráil churaclaim i leith OSPS, OCG, Fan Sábháilte
26. Cosc agus déileáil le bulaíocht i measc daltaí
27. Oiliúint phearsanra scoile i gcúrsaí cosanta leanaí
28. Úsáid pearsanra seachtrach chun cur leis an gcuraclam
29. Úsáid pearsanra seachtrach chun tacú le spóirt agus gníomhaíochtaí seach-churaclaim eile
30. Cúram daltaí a bhfuil leochaileachtaí/riachtanais shonracha acu

31. Daltaí ó mhionlaigh eitneacha/imircigh
32. Baill de phobal an Lucht Siúil
33. Leanaí leispiacha, aeracha, déghnéasacha nó trasinscneacha (LADT)
34. Daltaí a mheastar a bheith LADT
35. Daltaí de chreideamh mionlaigh reiligiúnach
36. Leanaí faoi chúram
37. Leanaí ar Chóras Fógra um Chosaint Leanaí (CPNS) Tusla
38. Leanaí a bhfuil riachtanais leighis acu
39. Earcaíocht pearsanra scoile lena n-áirítear múinteoirí/Cúntóirí Riachtanais Speisialta, cúramóirí/runaithe/glantóirí agus cóitsealaithe spóirt
40. Teagascúirí Seachtracha/Cainteoirí Aoi
41. Oibrithe Deonacha/Tuismitheoirí i ngníomhaíochtaí scoile
42. Cuairteoirí/conraitheoirí i láthair sa scoil le linn uaireanta scoile
43. Cuairteoirí/conraitheoirí i láthair le linn gníomhaíochtaí iarscoile
44. Rannpháirtíocht daltaí i searmanais reiligiúnacha/teagasc reiligiúnach lasmuigh den scoil
45. Úsáid na Teicneolaíochta Faisnéise agus Cumarsáide ag daltaí ar scoil, lena n-áirítear na meáin shóisialta
46. Cur i bhfeidhm smachtbhannaí faoi Chód Iompair na scoile lena n-áirítear coinneáil daltaí, coisteáil fóin srl.
47. Daltaí ag glacadh páirte i dtaithí oibre sa scoil
48. Daltaí ón scoil ag glacadh páirte i dtaithí oibre in áit eile
49. Múineoin faoi oiliúint i mbun socrúchán oiliúna ar scoil
50. Úsáid físeáin/grianghrafadóireachta/meán eile chun imeachtaí scoile a thaifeadadh
51. Úsáid áitreabh scoile tar éis scoile ag eagraíochtaí eile
52. Úsáid áitreabh scoile ag eagraíochtaí eile le linn lá scoile
53. Club bricfeasta
54. Club obair bhaile/staidéar tráthnóna
55. Páistí atá ag freastal ar scoileanna cónaithe nó ina gcónaí ar shiúl ón mbaile

Samplaí de Rioscaí Díobhála

1. Riosca díobhála gan a bheith aitheanta ag foireann na scoile
2. Riosca nach ndéantar dochar a thuairisciú i gceart agus go pras ag baill foirne na scoile
3. Riosca díobhála i gcás nach bhfaigheann baill foirne scoile oiliúint chuí
4. Riosca go ndéanfadh ball foirne na scoile dochar do leanbh sa scoil
5. Riosca go ndéanfadh leanbh eile dochar don leanbh sa scoil
6. Riosca go ndéanfadh oibrí deonach nó cuairteoir ar an scoil dochar do leanbh sa scoil
7. Riosca go ndéanfadh ball foirne scoile, ball foirne eagraíochta eile nó duine eile dochar do leanbh agus an leanbh ag glacadh páirte i ngníomhaíochtaí lasmuigh den scoil, m.sh. turas scoile, ceachtanna snámha

8. Riosca díobhála mar gheall ar úsáid mhíchuí ardán cumarsáide teagaisc agus foghlama cianda ar líne, amhail duine gan chúireadh ag rochtain an nasc ceacht, daltaí a fhágáil gan mhaoirseacht ar feadh tréimhsí fada ama i seomraí scoile.
9. Riosca díobhála mar gheall ar bhulaíocht linbh
10. Riosca díobhála mar gheall ar chinníochas
11. Riosca díobhála mar gheall ar mhaoirseacht neamhleor ar leanaí ar scoil
12. Riosca díobhála mar gheall ar mhaoirseacht neamhleor ar leanaí agus iad ag freastal ar ghníomhaíochtaí lasmuigh den scoil
13. Riosca díobhála mar gheall ar chaidreamh/cumarsáid mhíchuí idir leanbh agus leanbh nó duine fásta eile
14. Riosca díobhála de bharr leanaí ag rochtain/úsáid mhíchuí ríomhairí, meáin shóisialta, fóin agus gléasanna eile agus iad ar scoil
15. Riosca díobhála do leanaí a bhfuil riachtanais oideachais speisialta acu a bhfuil leochaileachtaí ar leith acu, lena n-áirítear leochaileachtaí
16. Riosca díobhála do leanbh agus cúram pearsanta á fháil ag leanbh
17. Riosca díobhála mar gheall ar chód iompair neamhleor
18. Riosca díobhála i gcásanna teagaisc, comhairleoireachta, cóitseála duine-le-duine
19. Riosca díobhála de dheasca cumarsáide míchuí idir ball foirne na scoile agus daltaí trí na meáin shóisialta, teachtaireachtaí téacs, gléas digiteach, nó ar bhealach eile
20. Riosca díobhála de dheasca ball foirne scoile ag rochtain/ag scaipeadh ábhar míchuí trí na meáin shóisialta, teachtaireachtaí téacs, gléas digiteach nó ar bhealach eile
21. Rioscaí i gcás ina bhfuil leanaí ina gcónaí ar shiúl ón mbaile nó ag freastal ar áiseanna lóistín

Seo samplaí de bheartais agus nósanna imeachta a d'fhéadfaí a úsáid chun aghaidh a thabhairt ar Rioscaí Díobhála.

1. Cuirtear cóip de Ráiteas um Chosaint Leanaí agus de *Mheasúnú Riosca na scoile ar fáil*
2. Tá *Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025* ar fáil do gach ball foirne scoile.
3. Ceanglaítear ar phearsanra scoile cloí leis na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025 agus ceanglaítear ar gach ball foirne teagaisc cláraithe cloí leis an Acht um Leanaí ar dtús 2015 chomh maith le tacú le cur i bhfeidhm leanúnach na heoraíochta dár shuíomh atá leagtha amach i Leanaí ar dtús: Treoir Náisiúnta um Chosaint agus Leas Leanaí 2017 agus a cuid aguisíní, lena n-áirítear an tAguisín le Tús Áite do Leanaí 2019 agus 2025
4. Tá prótacal scríofa i bhfeidhm lena n-údaraítear gníomh láithreach i gcásanna ina gceanglaítear ar fhostaí a bheith as láthair ón scoil láithreach ar chúiseanna cosanta leanaí.
5. Cuireann an scoil an Clár Fan Sábháilte i bhfeidhm go hiomlán.
6. Cuireann an scoil curaclam an Oideachais Shóisialta, Phearsanta agus Sláinte (OSPS) i bhfeidhm go hiomlán.
7. Cuireann an scoil an Folláine i bhfeidhm go hiomlán sa tSraith Shóisearach.

8. Éilítear ar údaráis scoile cód iompair agus polasaí frithbhulaíochta a bheith i bhfeidhm de réir nósanna imeachta "Bí Cineálta" na Roinne chun bulaíocht a chosc agus aghaidh a thabhairt uirthi i scoileanna agus mar atá leagtha amach i gCiorclán 55/2024.
9. Tá an scoil tar éis cloí leis an "Túiscint ar Iompraíochtaí Imní agus Freagairt do Chásanna Géarchéime" arna fhorbairt ag an Roinn Oideachais agus Óige chun dul i ngleic le heigindreacht i measc na foirne maidir le conas freagairt a thabhairt nuair a bhíonn siad i gcásanna géarchéime ina bhfuil imní ann maidir le sábháilteacht fhisiciúil.
10. Cuireann an scoil foscaíonna feasachta frithchiníochais i mbun.
11. Tá polasaí maoirseachta clós/chlós súgartha ag an scoil chun a chinntiú go ndéantar maoirseacht chuí ar pháistí le linn thonóil, scoír agus sosanna agus i leith réimsí riosca leithris, seomraí feistis srl.
12. Tá polasaí agus nósanna imeachta soiléire i bhfeidhm ag an scoil maidir le turais scoile.
13. Tá polasaí sláinte agus sábháilteachta ag an scoil.
14. Cloíonn an scoil le ceanglais reachtaíocht grinnfhiosúcháin an Gharda Síochána.
15. Cloíonn an scoil le ciorcláin ábhartha na Roinne Oideachais agus Óige maidir le hearcaíocht.
16. Tá cód iompair ag an scoil do phearsanra na scoile (foireann teagaisc agus neamh-mhúinteoireachta).
17. Cloíonn an scoil leis na nósanna imeachta araíonachta comhaontaithe don fhoireann teagaisc.
18. Tá polasaí riachtanais oideachais speisialta ag an scoil.
19. Tá polasaí/plean cúraim phearsanta ag an scoil i leith daltaí a bhfuil cúram den sórt sin de dhíth orthu acu.
20. Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an scoil maidir le cógas a thabhairt do dhaltaí.
21. Tá cóip de Ráiteas um Chosaint Leanaí agus de Mheasúnú Riosca na scoile curtha ar fáil ag an scoil do gach ball foirne.
22. Cinnfíonn an scoil go gcuirtear cóip de Ráiteas um Chosaint Leanaí agus de Mheasúnú Riosca na scoile ar fáil do gach ball foirne nua.
23. Molann an scoil do bhaill foirne leas a bhaint as oiliúint ábhartha.
24. Molann an scoil do bhaill an bhoird bhainistíochta leas a bhaint as oiliúint ábhartha.
25. Coimeádann an scoil taifid ar oiliúint na foirne agus na gcomhaltaí boird go léir.
26. Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an scoil maidir le riaradh Garchabhrach.
27. Tá cód iompair i bhfeidhm ag an scoil do dhaltaí.
28. Tá Polasaí Úsáide Inghlactha i bhfeidhm ag an scoil, lena n-áirítear foráil do theagasc agus foghlama ar líne go cianda, agus tá an polasaí seo curtha in iúl do thuismitheoirí.
29. Tá polasaí i bhfeidhm ag an scoil maidir le húsáid fóin chliste agus táibléad sa scoil ag daltaí de réir chiorclán 38/2018 agus na dtreoirlínte náisiúnta.
30. Tá Plean Bainistíochta Teagmhas Criticiúil i bhfeidhm ag an scoil.
31. Tá polasaí Teagmhála Baile is Scoile agus nósanna imeachta gaolmhara i bhfeidhm ag an scoil.
32. Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an scoil maidir le húsáid daoine seachtracha chun cur le seachtadach an churaclaim.

33. Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an scoil maidir le húsáid cóitsealaithe spóirt seachtracha.
34. Tá polasaí agus nósanna imeachta soiléire i bhfeidhm ag an scoil maidir le gníomhaíochtaí teagaisc duine le duine.
35. Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an scoil maidir le comhairleoireacht duine le duine.
36. Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an scoil maidir le socrúcháin mhúinteoirí faoi oiliúint.
37. Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an scoil maidir le daltaí atá ag gabháil do thaithí oibre sa scoil.
38. Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an scoil maidir le daltaí na scoile atá ag déanamh taithí oibre in eagraíochtaí seachtracha.
39. Tá polasaí i bhfeidhm ag an scoil maidir le cúnamh a thabhairt do bhaill foirne na scoile i ndáil le nochtadh mí-úsáide stairiúil.
40. Tá na ceisteanna in Aguisín 1 de na *Nósanna Imeachta um Chosaint agus um Chosaint Leanaí le haghaidh Áiseanna Cónaithe a Bhaineann le Scoileanna Áiritheanta 2023* breithnithe ag an scoil agus tá na bearta maolaithe riosca riachtanacha curtha i bhfeidhm aici.

De réir Alt 11 den Acht um Leanaí ar dtús 2015 agus le ceanglais Chaibidil 9 de na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025, seo a leanas an Ráiteas um Chosaint Leanaí agus an Measúnú Riosca i scríbhinn.

Agus an Ráiteas um Chosaint Leanaí agus an Measúnú Riosca seo a ndéanamh acu, tá iarracht déanta ag an mbord bainistíochta na rioscaí díobhála a bhaineann leis an scoil seo a aithint a mhéid is féidir agus a chinntiú go bhfuil nósanna imeachta leorhóthanacha i bhfeidhm chun na rioscaí go léir a shainaithnitear a bhainistiú. Cé nach féidir gach riosca díobhála a thuar agus a bhaint, tá na nósanna imeachta atá liostaithe sa mheasúnú riosca seo i bhfeidhm ag an scoil chun an riosca a bhainistiú agus a laghdú a mhéid is féidir

Rinne an bord bainistíochta athbhreithniú ar an Ráiteas um Chosaint Leanaí agus ar an Measúnú Riosca seo ar 4/2/26 (*dáta athbhreithnithe is déanaí*)

Sínithe:*	Eibhlín Seoighe	**Dáta:**	4/2/26

Cathaoirleach an Bhoird Bainistíochta

Sínithe:*	Eoghan Ó Ceallaigh	**Dáta:**	4/2/26

Príomhoide/Rúnaí an bhoird bhainistíochta

Táthar ag súil go ndéanfar athbhreithniú arís ar an Ráiteas um Chosaint Leanaí agus ar an Measúnú Riosca seo ar Eanáir 2027 (*dáta athbhreithnithe ionchais*)

*Deacmhídh le priontáil agus le síniú le sínithe bunaidh

Aguisín - Suíomh chóipeanna de na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí agus Treoir maidir le Leanaí ar dtús

D'fhéadfadh sé seo a bheith i bhfoirm suíomh ar líne do na nósanna imeachta a shonrú (láithreán gréasáin na Roinne Oideachais agus Óige agus/nó láithreán gréasáin na scoile), nasc a sholáthar do Threoir Náisiúnta Tús Áite do Leanaí 2017, agus líon agus suíomh na gcóipeanna crua de na nósanna imeachta seo atá ar fáil sa scoil a lua.

- Tá cóip chrua de na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí agus Treoir le Leanaí ar dtús ar fáil ag oifig na scoile
- Tá cóip de na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí agus Treoir le Leanaí ar dtús ar fáil ar shuíomh na scoile faoin teideal 'Polasaithe'